

28.11.2024

Eduskunta
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
tyv@eduskunta.fi

HE 100/2024 vp

Lausunto leipomotyölain kumoamisesta

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt lausuntoa hallituksen esityksestä, jolla kumottaisiin leipomotyölain 5 §. Koska kyseinen säännös on leipomotyölain ainoa voimassa oleva pykälä, laki tulisi kokonaisuudessaan kumotuksi.

Leipomotyölain 5 § koskee leipomotyöntekijöiden oikeutta 100 prosentilla korotettuun palkkaan yötyön (kello 22–6) aikana. Lisäksi säännöksessä on annettu valtakunnallisille työnantaja- ja työntekijäyhdistyksille sopia yötyökorvauksesta työehtosopimuksella toisin.

Suomen Yrittäjät pitää esitystä kannatettavana. Esityksen tavoitteena on saattaa leipomoala lainsäädännön tasolla vastaavaan asemaan suhteessa muihin toimialoihin. Leipomoala on ainoa toimiala, jolla yötyöstä maksettavasta korvauksesta on säädetty laissa erikseen. Kaikilla muilla aloilla yötyöstä maksettavasta korvauksesta on sovittu työehtosopimuksilla.

Suomen Yrittäjät katsoo, ettei leipomoalan erityissäätelylle ole perusteita. Leipomoala ei ole ainoa ala, jolla tehdään säännönmukaisesti tai pääasiallisesti yötyötä. Suomessa palkoista sovitaan laajasti työehtosopimuksilla, eikä ole perusteltua, että laissa säädetään palkan osista yhden toimialan osalta.

Erillistä sääntelyä yhtä toimialaa koskevasta yötyöstä maksettavasta korvauksesta ei voi perustella myöskään työsuojelullisilla näkökohdilla. Työsuojelun näkökulmasta yötyön teettäminen on huomioitu sekä työaika-laissa että työturvallisuuslaissa. Niitä sovelletaan kaikilla toimialoilla.

Leipomotyölaki on myös juridiselta rakenteeltaan vanhentunut ja ongelmallinen. Yötyöstä maksettavaa korvausta koskeva 5 § on lain ainoa voimassa oleva säännös, eikä siinä ole määritelty, mihin tai kehen sitä sovelletaan. Tämä ei vastaa nykyisin sääntelyltä edellytettävää täsmällisyyttä ja tarkkarajaisuutta.

Leipomotyölain kumoamisen seurauksena yötyöstä maksettava korvaus perustuisi jatkossa vain työehtosopimukseen. Lain voimaantuloajankohta on

kytketty leipomotyötä tekevien työntekijöiden eri työehtosopimusten päättymiseen, mikä mahdollistaa yötyökorvausten huomioimisen tulevalla työehtosopimuskierroksella. Tätä on pidettävä tarkoituksenmukaisena.

Käytännössä muutos ei ole merkittävä, sillä leipomoalan työehtosopimuksen mukaan 100 prosentin yötyökorvaus maksetaan, jos työtä ei ole järjestetty vuorotyöksi.

Toisaalta on huomattava, että leipomotyötä tehdään myös yrityksissä, jotka toimivat jonkin muun työehtosopimuksen piirissä (esimerkiksi matkailu- ja ravintola-alalla). Näissä tilanteissa sovellettavan työehtosopimuksen mukaan yötyöstä ei ole nykyisinkään velvollisuutta maksaa erillistä korvausta.

Kunnioittavasti

Suomen Yrittäjät

Albert Mäkelä
asiantuntija, OTM